

6

Sprawozdanie z konferencji
„Psychologia - konsumpcja
- jakość życia” pt.: „Pomiędzy
dobrobytem i dobrostanem”,
10-11 września 2012, Gdańsk.

ANNA MARIA ZAWADZKA
Uniwersytet Gdański

W dniach 10 - 11 września 2012 roku odbyła się na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego trzecia konferencja z cyklu „Psychologia - konsumpcja - jakość życia”. Cykl ten organizują we współpracy dwa ośrodki naukowo - badawcze: Instytut Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego i Instytut Psychologii Uniwersytetu Śląskiego. Wcześniejsze konferencje zatytułowane: „Życie w konsumpcji, konsumpcja w życiu” (2009, Gdańsk) i „W supermarkecie szczęścia” (2010, Katowice) zaowocowały publikacjami książkowymi pod tymi samymi tytułami. Gośćmi specjalnymi poprzednich konferencji byli: prof. Tim Kasser (Knox College, USA), prof. Jan Toporowski (London Business School) oraz prof. Helga Dittmar (University of Sussex, GB) i prof. Tadeusz Tyszka (ALK, Warszawa). Cykl konferencji „Psychologia - konsumpcja - jakość życia” poświęcony jest zgłębianiu oblicza zachodzących zmian społeczno - kulturowo - ekonomicznych, a w szczególności ich wpływu na dobrostan, szczęście i jakość życia osób i społeczeństw. III konferencja z tego cyklu została zatytułowana „Pomiędzy dobrobytem i dobrostanem”. Jej ce-

lem była interdyscyplinarna wymiana naukowa i dyskusja zagadnienia - jak wzrastający dobrobyt materialny wpływa na dobrostan psychiczny osób i społeczeństw.

Konferencję otworzył Prodziekan Wydziału Nauk Społecznych prof. Bogdan Chrzanowski i dyrektor Instytutu Psychologii prof. UG Mariola Bidzan. Pierwszy dzień rozpoczął się od sesji plenarnej pt.: „Konsumpcja, transfer wartości, zmiany społeczne”, którą poprowadziła prof. KUL Ewa Rzechowska. W trakcie tej sesji prof. Ewa Rzechowska wraz z mgr Anną Garbacz przedstawiały wyniki badań dotyczących miejsca 50 - latków w kulturze konsumpcji. Dr Teresa Sikora (UŚ) przyglądała się źródłom psychologicznego uwarunkowania postępującego utowarowienia ciała ludzkiego. Mgr Iwona Malinowska (SGGW w Warszawie) omawiała jaki związek z uczestnictwem w konsumpcji dóbr kultury mają cena dóbr na rynku dóbr kultury, dochód, zawód, wielkość rodziny czy wiek konsumenta.

Po pierwszej sesji gość specjalny konferencji - prof. James Burroughs z Virginia University (USA) - wygłosił wykład plenarny pt.: „Between

Prof. Bogdan Mróz, mgr Magdalena Poraj-Werder

wealth and well-being; reflections on transforming world". Prof. James Burroughs w swoim wykładzie zwracał uwagę na zmiany, jakie zachodzą w świecie pod wpływem upowszechniania się kultury konsumpcji i materializmu, a także wskazywał na paradoksalne podobieństwo odległych od siebie krajów i społeczeństw pod względem wartości, wyzwań oraz problemów, jakie są następstwem kultury konsumpcji.

Sesję II pt.: „Wartości, dobrostan, jakość życia” poprowadził prof. Bogdan Mróz (SGH w Warszawie). W tej sesji dr Małgorzata Niesiołowska (UG) i prof. UG Anna Maria Zawadzka (UG) omawiały jak zachowania podatników związane z płaceniem podatków wiążą się z zadowoleniem i satysfakcją z życia, a mgr Magdalena Poraj - Werder (UW) przedstawiała związki motywów konsumpcji z wartościami osobistymi u młodych dorosłych. Następnie mgr Łukasz Jach (UŚ) mówił o związkach aspiracji życiowych ze słuchaniem przekazów muzycznych o charakterze antymaterialistycznym (na przykładzie muzyki reggae), i na koniec mgr Rafał Rymkiewicz (UG) i prof. UG Anna Maria Zawadzka omawiali

związki, jakie zachodzą pomiędzy typem preferowanych cech pożądanej w przyszłości pracy zawodowej a aspiracjami materialistycznymi i niematerialistycznymi oraz poziomem zadowolenia z życia u młodzieży.

Sesja III dotyczyła tematyki „Psychologii pieniądza”, zawierała 4 referaty i poprowadził ją prof. SWPS Tomasz Zaleskiewicz (WZ we Wrocławiu). W pierwszym referacie autorstwa prof. SWPS Tomasza Zaleskiewicza, dr Agaty Gąsiorowskiej, prof. Aleksandry Łuszczynskiej, dr Pelin Kesebir i prof. Toma Pyszczyńskiego wykazano wpływ aktywizacji pojęcia pieniądza na obniżenie lęku przed śmiercią. W drugim referacie mgr Joanna Rudzińska-Wojciechowska (UW) omówiła związek aktywizowania pierwszoplanowych i peryferycznych cech sytuacji z odpowiednio większą i mniejszą chęcią oszczędzania. W trzecim referacie dr Anna M. Helka (SWPS WZ Wrocław) i dr Agata Gąsiorowska (SWPS WZ Wrocław) zaprezentowały związki aktywizacji idei pieniądza z niechęcią do dzielenia się i emocjami negatywnymi na przykładzie gry dyktator. W czwartym refera-

James Burroughs

cie dr Agata Gąsiorowska i prof. SWPS Tomasz Zaleskiewicz wskazywali na większy wpływ na redukcję lęku egzystencjalnego oszczędzania niż konsumowania.

Kolejną sesję IV pt.: „Standardy życia związane z konsumpcją i zadowolenie z życia” poprowadziła prof. UW Dominika Maison. Mgr Marta Petelewicz (UŁ) zaprezentowała związki statusu socjoekonomicznego dzieci w wieku adolescencji z samooceną i zadowoleniem z życia. Prof. UW Dominika Maison omówiła jak i co konsumują konsumenci zadowoleni i niezadowoleni z życia. Dr Aleksandra Borkowska przyglądała się zagadnieniu wpływu emigracji zarobkowej na zadowolenie z życia. Dzień pierwszy konferencji zakończyła sesja plakatowa, na której zaprezentowano zagadnienia dotyczące wartości młodzieży, które wiążą się z jakością życia, uwarunkowań satysfakcji z pracy, poczucia dobrostanu Polaków na tle innych narodów, dążenia do samonaprawy jako gwaranta dobrostanu.

Drugi dzień rozpoczął się od wykładu plenarnego prof. Ralpha Piedmonta z Loyola Uni-

versity (USA). Prof. R. Piedmont w wykładzie „The relevance of the spiritual transcendence in a consumer economy: the dollar and sense of it” zaprezentował narzędzie służące do pomiaru duchowości (ASPIRES) oraz omówił związki zachodzące pomiędzy poziomem duchowości a materializmem, konsumpcją i efektywnością.

Sesję pt.: „Konsumpcja, duchowość, materializm” poprowadziła prof. UŚ Małgorzata Górnik-Durose, która rozpoczęła ją referatem dotyczącym istotnych negatywnych zależności występujących pomiędzy duchowością a merkantylizmem psychicznym i materializmem. W kolejnym referacie autorstwa dr Magdaleny Żemojtel-Piotrowskiej, dr Jarosława Piotrowskiego, dr Joanny Różyckiej i dr Katarzyny Skrzypińskiej wskazywano, że aktywizacja transcendencji i religijności wiąże się z redukcją poziomu lęku egzystencjalnego oraz spadkiem chęci posiadania dóbr. Z kolei dr Tomasz Baran podjął się próby krytycznej refleksji na temat wyników badań otrzymanyh w paradigmatcie teorii opanowywania trwogi. Prof. UG Anna Maria Zawadzka wykazywała, że ak-

James Burroughs, Ralph Piedmont

tywizację Ja (tj. porażki i sukcesy) w dziedzinie moralności są źródłem wzrostu materializmu, a aktywizację Ja w dziedzinie sprawności są źródłem wzrostu konsumpcjonizmu.

Kolejne dwie sesje poświęcono zagadnieniu „Dobrostanu w środowisku pracy”. Pierwszą część tej sesji poprowadziła prof. UG Anna Maria Zawadzka. W tej części sesji prof. UEP Elżbieta Kowalczyk wskazywała na możliwości i korzyści wynikające z nowego idiosynkratycznego podejścia do umów pomiędzy pracownikami i organizacją. Dr Małgorzata Chrupała-Pniak (UŚ) i dr Damian Grabowski (UŚ) przekonywali do rozwijania zaangażowania pracowników w organizację jako podejścia ekonomicznego i dobrej inwestycji. Dr Małgorzata Styśko-Kunkowska i mgr Małgorzata Kozłowska wskazywały na różnice pomiędzy kobietami i mężczyznami dotyczące oceny atrakcyjności organizacji na podstawie postrzeganego wizerunku organizacji. Drugą część sesji poświęconej zagadnieniom dobrostanu w środowisku pracy poprowadziła dr Małgorzata Niesiołędzka

(UG). W tej części dr Diana Malinowska i prof. UJ Aleksandra Tokarz wskazywały, że istotnym kryterium różniącym pracoholizm funkcjonalny od dysfunkcjonalnego jest zadowolenie z życia, które wiąże się z ukierunkowaniem na cele autonomiczne vs. instrumentalne w życiu. Kolejny referat autorstwa dr Karola Karasiewicza, dr Aleksandry Lewandowskiej-Walter, dr Andrzeja Piotrowskiego i dr Doroty Godlewskiej-Werner dotyczył jakości życia małżonków/partnerów pracujących razem i osobno. W ostatnim referacie sesji dr Joanna Chudzian (SGGW) omawiała zagadnienie wpływu reklamy na proces decyzji zakupowych.

Konferencję zakończyło podsumowanie i wnioski, które zaprezentowali po wysłuchaniu wszystkich referatów goście specjalni konferencji – prof. James Burroughs i prof. Ralph Piedmont. Badacze Ci podkreślili, że ważna jest świadomość zarówno korzyści, jak i zagrożeń, jakie niosą ze sobą postępujące na świecie zmiany ekonomiczno – społeczno – kulturowe dla poczucia szczęścia i jakości życia osób oraz społeczeństw.

Anna Zawadzka, Małgorzata Gónik-Durose